

scharf

WALDEMAR SCHARF

Waldemar Scharf urodził się 14 września 1930 roku w Warszawie. Maturę uzyskał w 1948 roku w Liceum im. Emilii Plater w Zalesiu Dolnym, po czym rozpoczął studia na Politechnice Warszawskiej na Wydziale Elektrycznym w Oddziale Prądów Słabych, który już wtedy posiadał sekcję elektrotechniki medycznej. Jeszcze w czasie studiów rozpoczął pracę zawodową w charakterze asystenta redakcji w Państwowym Wydawnictwie Technicznym.

Dyplom inżyniera łączności uzyskał w 1953 roku, na Wydziale Łączności. W tym okresie zachorował na chorobę Heine-Medina, wskutek czego ponad dwa lata spędził w czechosłowackim sanatorium Jańskie Łaźnie. W 1956 roku rozpoczął pracę w Instytucie Badań Jądrowych Czechosłowackiej Akademii Nauk w Pradze, gdzie objął stanowisko kierownika laboratorium aparatury fizycznej. Konstruował tam aparaturę radiometryczną i wyposażenie do badań jądrowych i do współpracy z cyklotronem. Dodatkowym pokłosiem dziesięcioletniego w sumie pobytu w Czechosłowacji było bardzo dobre opanowanie języka czeskiego, co zaowocowało tłumaczeniami kilku podręczników z dziedziny elektroniki, wydanymi potem w Warszawie.

W 1961 roku powrócił do Warszawy do tworzonego wówczas przemysłu nukleonowego i rozpoczął pracę w Zakładzie Doświadczalnym POLON w charakterze konstruktora. Prowadził tam pracownię wag izotopowych i odpowiadał za program rozwojowy zakładu. W tym okresie Zakład wyprodukował łącznie ponad 400 wag taśmociągowych dla przemys-

łów wydobywczych. Waldemar Scharf jest autorem trzech patentów, wykorzystanych do tej produkcji.

W 1970 roku rozpoczął pracę w Katedrze Radiologii na Wydziale Elektroniki Politechniki Warszawskiej. Pracował tam początkowo formalnie jako pracownik techniczny, opracowując nowe wersje wag izotopowych i innych urządzeń dozymetrycznych, ale jednocześnie podjął obowiązki dydaktyczne i prace nad doktoratem. W tym okresie wspólnie z profesorem Adamem Piątkowskim, opracował dwa podręczniki — *Mierniki promieniowania jonizującego* (1969, wyd. drugie — 1979) oraz *Aparatura radiometryczna w medycynie i biologii* (1972). W 1970 roku został redaktorem naczelnym kwartalnika „Postępy Fizyki Medycznej”.

Następnym podręcznikiem były *Spektrometry rozkładów amplitudowych*, wydane przez PWN (1973); na anglojęzyczną wersję tej książki zakupiło licencję holenderskie wydawnictwo Elsevier, które wydało ją pod tytułem *Amplitude Distribution Spectrometers*.

Słowa kluczowe

- elektronika jądrowa
- pomiary promieniowania jonizującego
- akceleratory cząstek

S

Stopień doktora nauk technicznych uzyskał na Wydziale Elektroniki w 1977 roku; tematem pracy doktorskiej był *Układ do pomiaru masy na przenośnikach taśmowych metodą rozpraszania promieniowania gamma*. Następnie objął etat adiunkta w Zakładzie Elektroniki Medycznej i Jądrowej w Instytucie Radioelektroniki Politechniki Warszawskiej. Oprócz realizacji obowiązków dydaktycznych opracował w tym okresie metodę aktywacji powierzchniowej wiązką przyspieszonych protonów, przeznaczoną do badania bardzo małych stopni zużycia elementów mechanicznych; metoda ta została zastosowana przez krajowy przemysł samochodowy.

Dalszą działalność autorską skoncentrował całkowicie na tematyce akceleratorowej. W PWN wydał podręcznik *Akceleratory cząstek naładowanych i ich zastosowania* (1978). Amerykańskie wydawnictwo Gordon and Breach przetłumaczyło go na język angielski i wydało w Nowym Jorku w 1980 roku w rozszerzonej wersji dwutomowej (łącznie 1050 stron) jako *Particle Accelerators and Their Uses*. Podręcznik ten przez wiele lat pełnił rolę podstawowego podręcznika tej gałęzi nauki i doczekał się drugiego wydania.

W latach 1984–1987 Waldemar Scharf pełnił przez jedną kadencję obowiązki kierownika Zakładu Elektroniki Jądrowej i Medycznej.

Kolejne podręczniki dotyczyły aplikacji praktycznych akceleratorów. W 1989 roku PWN opublikował *Akceleratory cząstek naładowanych. Zastosowania w nauce i technice*. Wersja anglojęzyczna ukazała się w tym sa-

mych roku nakładem angielskiego wydawnictwa John Wiley & Sons.

Ponieważ największą liczbę — około dziesięciu tysięcy akceleratorów — stanowią akceleratory do radioterapii, następna monografia była poświęcona tej tematyce i ukazała się pod tytułem *Akceleratory biomedyczne* nakładem PWN w 1994 roku. Równoległe powstała edycja amerykańska, wydana w tym samym roku w Nowym Jorku przez American Institute of Physics Press jako *Biomedical Particle Accelerators*.

W 1994 roku rząd japoński przyznał Waldemarowi Scharfowi stypendium na roczny pobyt w Instytucie Fizyki Wysokich Energii w Tsukubie (KEK). Rezultatem tego pobytu było opracowanie zaktualizowanej wersji *Akceleratorów biomedycznych*, która w tłumaczeniu na język japoński ukazała się w Tokio w 1998 roku nakładem wydawnictwa Iriou-kagaku-sha (Medical Science Publishing Co).

Ostatnią pozycją z cyklu akceleratorowego była monografia *Proton Radiotherapy Accelerators*, wydana wspólnie z Wioletta Wieszczycką, w 2001 roku w New Jersey przez World Scientific Co.

Za swoją pracę dydaktyczną i autorską otrzymał wiele Nagród Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Państwowej Rady ds. Energii Jądrowej. Posiada Medal Komisji Edukacji Narodowej. Po przejściu na emeryturę w 1995 roku prowadził jeszcze przez 12 lat w Zakładzie Elektroniki Jądrowej i Medycznej wykłady z „Akceleratorów biomedycznych”.

